

رفتار و ساختار سازمانی داعش

نویسنده: دکتر قدیر نصری

پژوهشکده اطلاعات

دانشگاه اطلاعات و امنیت ملی

موسسه چاپ و انتشارات

۱۳۹۷

سرشناسه: نصری، قدیر، ۱۳۵۰
عنوان و نام پدید آورنده: رفتار و ساختار سازمانی داعش/نویسنده قدیر نصری [برای پژوهشکده اطلاعات
مشخصات نشر: تهران: دانشگاه اطلاعات و امنیت ملی، موسسه چاپ و انتشارات ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۳۲۱ص ش. ۸۷.

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۳۲۱

موضوع: داعش

موضوع: organization (IS)

شناسه افیژه: دانشگاه اطلاعات و امنیت ملی، موسسه چاپ و انتشارات

ردیف کنگره: ۷۶۷/۵/۶۴۳۲ HV

رده بندی دیسی: ۳۰۲/۱۲۵

شماره کتابشناسی: ۵۰۳

مشخصات

عنوان: رفتار و ساختار سازمانی داعش

تألیف: دکتر قدیر نصری

ناشر: موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه اطلاعات و امنیت ملی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۷

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۸۵-۲۵-۲

بها: ۱۸۰۰۰۰ ریال

تهران: صندوق پستی ۱۴۳۸-۱۶۷۶۵

«تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کلی یا جزئی به هر صورت (چاپ، فتوکپی،

صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی) بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.» تلفن: ۲۲۴۶۹۷۳۹

سخنی با خواننده

جریان تکفیری-تروریستی داعش موجب تغییرات ماهوی و محتوایی در عملکرد گروه‌های تروریستی و ادبیات موجود آن شده است. تحولات چندساله منطقه خصوصاً حوادث تروریستی عراق و سوریه فعالیت‌های تروریستی خرد و کلان در منطقه غرب آسیا، اروپا و نقاطی از آفریقا نشان دهنده بروز و ظهور نوع جدیدی از تروریسم با شعار حاکمیت فرمانطقه‌ای می‌باشد. در بررسی و تحلیل سطوح خرد، میانه و کلان نوی‌جانب از تروریسم در قالب فردی (گرگ تنها)، تشکیلاتی و جریانی در حال شکل‌گیری می‌باشد. این تفکر در شکلی اسلامی در ابتدا، اسلام‌هراسی را در دنیا به تصویر کشیده و در صورت و شکل دوم خود نیز فرایند کشتارسازی را در میان کشورهای اسلامی قوام دیگری بخشیده است. تفکری که بر اریکه ناکامی‌های گذشته کشورهای اسلامی، نقطه‌های انباشته شده بر آنان و موضوعات دیگر قابل بررسی و دقت می‌باشد. داعش یک فرقه، یک تشکیلات و یا یک حزب منسجم نیست که بتوان در فرآیند یک کار تشکیلاتی بر روی آن اشراف پیدا کرده و زمینه‌های نفوذ و نابودی آن را فراهم ساخت. شاید برخی از اشغالی توسط داعش به وسیله نیروهای مقاومت و مردمی در عراق و سوریه تسخیر گردد و جولان این گروه تروریستی نامشروع تغییر وضعیت دهد اما کاملاً واضح است تفکر و جریان بستری داعش به این سادگی‌ها قابل از بین بردن نیست. اگرچه تاکنون سازمان‌های اطلاعاتی و امنیتی قادر به کنترل نسبی حرکات این جریان تروریستی در سطح ملی، منطقه‌ای و جهانی بوده‌اند. اما به جهت اول: ساختن این جریان توسط

قدرت‌های بزرگ از جمله ایالات متحده و دوم: مبنای فکری و اعتقادی دادن به آن و سوم: بهره‌گیری از امکانات فنی نوین تاثیرگذار بر ذهن افراد و چهارم: ایجاد شبکه‌های پولشویی بین‌المللی و کانال‌های مالی تنظیم شده و غیر تنظیم‌یافته برای این جریان تروریستی، تهدید داعش بسیار جدی و در صورت ایجاد تشکیلات فرد محور، کنترل آن بسیار دشوار خواهد بود. از این روی رفتار و ساختارشناسی داعش ضروری به نظر می‌رسد.

پژوهشکده اطلاعات در فرآیند حل مسائل مأموریتی جامعه اطلاعاتی کشور و به خصوص واحدهای مأموریتی مقابله‌کننده با جریان‌های تروریستی در وزارت اطلاعات، پرداختن به این مبحث مختلف جریان تروریستی داعش را در اولویت پروژه‌های پژوهشی خود قرار داده است. کتاب حاضر سعی نموده با بررسی در رفتار و ساختار سازمانی داعش در محورهای: رفتار و ساختار سازمانی در دانش مدیریت نوین، رفتار و ساختار سازمانی داعش در سطح پرسنالی، رفتار و ساختار سازمانی داعش در سطح سازمانی، رفتار و ساختار سازمانی داعش در سطح سیستمی یا راهبردی کلان مباحث را در دو جنبه تجربی و علمی با بهره‌گیری از منابع داخلی یا ملیه داعش و سلسله مصاحبه‌ها و بازجویی‌های صحنه‌ای و فراضحه‌ای، تصویری مشخص از این جریان ارائه دهد.

این کتاب محصول نهایی این موضوع نبوده و همراهی و همکاری علمی اندیشمندان و نخبگان جامعه اطلاعاتی کشور و خصوصاً واحدهای ضدتروریست کشور می‌تواند مبنای علمی-تجربی این نوشتار را به روز نموده و موجب هم‌افزایی ادبیات

امنیتی - مقابله‌ای - کنترلی جامعه اطلاعاتی کشور در برخورد با جریان‌های
نوتروریستی باشد.

پژوهشکده اطلاعات

www.ketab.ir

فهرست مطالب

عنوان.....	صفحه
مقدمه : مسأله اساسی، روش پردازش مسأله و اهداف، پرسش های کاربردی	۱۴
فصل اول : رفتار و ساختار سازمانی در دانش مدیریت نوین	۳۲
رفتار و ساختار سازمانی ؛ مفاد کلیدی یک مفهوم	۳۳
رفتار سازمانی دقیقاً به چه نکته ای نظر دارد؟	۳۴
اهداف تخصصی در رفتار سازمانی؛ سطح فردی	۳۶
هدف یکم: شناخت دلایل و اثبات پایبندی و وفاداری افراد یا اعضا به آرمان سازمان	۳۶
هدف دوم: درک ساز و کار اطلاعات افراد یا اعضا از مافوق	۳۷
هدف سوم: شیوه های ارتقاء مهارت، ضایعات و خلاقیت اعضا	۳۷
اهداف تفحص در رفتار سازمانی؛ سطح تیمی و گروهی	۳۹
هدف یکم: شناخت استراتژی سازمان و هماهنگ سازی شخصیت و نقش فردی بر آن	۴۰
هدف دوم: درک فرهنگ سازمانی و معیارهای ارزش گذاری در سازمان	۴۰
هدف سوم: ایفای مطلوب «نقش» و عمل به کار ویژه های مناسب و مقام	۴۰
اهداف تفحص در رفتار سازمانی؛ سطح سیستمی	۴۱
هدف یکم : درک حدود اختیارات رهبری سازمان و نقش شخصیت، رفتار و خصایص او در نقش صالح سیستم	۴۲
هدف دوم: شناسش نبوغ و ابتکار عمل رهبر سیستم برای صیانت آن	۴۲
هدف سوم: اهمیت خصایص کاربزماتیک رهبر سیستم	۴۳
هدف چهارم: ساختار سازمانی و میزان اختیار و صلاحیت رهبر سیستم	۴۴
فصل دوم. رفتار سازمانی داعش در سطح پرسنلی (فردی): ۹ گام و موضوع کلیدی	۴۸
گام اول. سرمایه گذاری انسانی: آموزش و پرورش مجاهدان وفادار	۴۹

۵۰.....	اهمیت حیاتی آموزش و پرورش
۵۱.....	کفرآلود خواندن آموزش و پرورش دولت‌های منطقه
۵۱.....	۱- کیش شخصیت
۵۲.....	۲- مرآورده با غرب و تحسین تمدن غربی
۵۲.....	۳- تبعیض به زبان سنی‌ها
۵۳.....	۴- حامی پروپیگاندی حزبی به جای موحدپروری الهی
۵۴.....	۵- تعلیمات سکولار و نفی الهیات و شریعت
۵۴.....	مؤلفه‌های ایجابی (عشق و سرمایه‌گذاری انسانی)
۵۵.....	تمهید برای فهم و تحمل اسلام
۵۶.....	یادگیری احکام شریعت و آداب اجتماعی
۵۶.....	احیای شکوه گذشته‌ی مسلمانان
۵۸.....	مقطع اول: سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۳؛ آغاز طغیان علیه دین و بیدار شدن مسلمین
۵۸.....	مقطع دوم: باز کردن چشم و بیداری کامل (۲۰۰۳ تا ۲۰۰۶)
۵۹.....	مقطع سوم: تحرک برق‌آسا و توسعه عمق سرزمینی (۲۰۱۰ تا ۲۰۱۲)
۵۹.....	مقطع چهارم: اعلام رسمی خلافت (۲۰۱۳ تا ۲۰۱۷)
۶۰.....	مقطع پنجم: نبرد علیه دولت‌های وابسته، رافضی و التقاطی
۶۳.....	گام دوم. آموزش رزمی تمام‌عیار
۶۷.....	مراحل سیزده‌گانه‌ی داعش در تصرف هدف و تثبیت مواضع
۷۱.....	گام سوم. تجهیز انتحاری یا تفجیر
۷۵.....	دگرسازی فعال و دشمن‌تراشی عقیدتی
۷۹.....	گام چهارم. جهاد با چاشنی نکاح / سکس
۸۲.....	حی علی الجهاد

- ۸۳..... اعطای گذرنامه بهشت
- ۸۵..... تجارت کنیز
- ۸۷..... زنان انتحاری؛ انتقام گیری از دشمن و ملاقات شهدا
- ۹۰..... رهایی از تنهایی و تجربه ی یک زندگی پر معنا
- ۹۲..... افزودن سکس به فریضه ی جهاد
- ۹۷..... **گام پنجم. خشونت مقدس و برپایی جنگ روانی علیه دشمن اهریمن**
- ۱۰۰..... روش، هدف و مراحل اساسی در عملیات روانی
- ۱۰۱..... جهانی: بی جهاد / محلی سازی رفاه
- ۱۰۲..... اصالت دادن به نوع (نژادی- قومی) و اجتناب از تبعیض و نژادگرایی
- ۱۰۳..... نمایش صحنه هایی واقع تر از واقعیت
- ۱۰۶..... معرفی رقیب به مثابه تجسم کفر، الحاد، بازنده حتمی
- ۱۰۸..... خلیفه به مثابه مجری شریعت الهی، جانشین پیامبر اکرم (ص)
- ۱۰۹..... تأمین نیازهای مالی، شغلی، حیثیتی و غریزی همکاران
- ۱۱۲..... مخابره و نمایش وقایع زنده به جای ادعا و نظریه پردازی
- ۱۱۴..... پدیده ی شایان تأملی به نام عملیات انتحاری
- ۱۱۵..... شش روش برای مقابله با عملیات روانی هشت لایه ی داعشی
- ۱۱۶..... **گام ششم. شارژ مالی هواداران و مدیریت مؤثر متصرفات**
- ۱۱۸..... ۱- استخراج و صدور نفت: نخستین منبع درآمد داعش
- ۱۲۱..... ۲- مصادره ی اموال متصرفات و غنائم جنگی و غیر جنگی
- ۱۲۲..... ۳- تجارت عتیقه، مجسمه و زیورآلات
- ۱۲۴..... ۴- مالیات بر تجارت و مشاغل یا خراج
- ۱۲۶..... ۵- کمک های خارجی

۱۲۸.....	۶- اقدامات غیر قانونی و باج گیری.....
۱۲۹.....	۷- سرمایه گذاری روی مردم به جای زیر ساخت ها.....
۱۳۰.....	۸- پایین نگه داشتن هزینه ها و اجتناب از افزایش توقعات.....
۱۳۳.....	گام هفتم. عدالت عریان: تسهیم و تخصیص عادلانه ی حقوق / مزایا.....
۱۳۷.....	حمایت پایدار مالی از خانواده ی پیکارجویان کشته شده.....
۱۴۱.....	گام ۵ م. گردان های ویژه ی نوجوانان: سازمانی مصمم و مجهز برای آینده...۱۴۱
۱۴۲.....	روایت سآله.....
۱۴۳.....	چرا «پروژه کدگان قتل» مهم است؟.....
۱۴۷.....	ریشه ها و سازو کار سازمان های کودک قاتل.....
۱۵۲.....	گام نهم. مکانیسم تشبیه در سازمان داعش: مجازات مهیب، سریع و علنی اعضای خاطی.....
۱۵۵.....	اجتماعی کردن هراس.....
۱۵۶.....	ضربت از آسیب پذیرترین ناحیه ی احساس.....
۱۵۷.....	طراحی شیوه های بدیع در شکنجه و مجازات.....
۱۵۹.....	حق الناس و حق الله: دو موضوع اساسی جرائم.....
۱۶۲.....	فصل سوم: رفتار و ساختار داعش در سطح سازمانی.....
۱۶۶.....	یک. اخلاص و تخصص: روایت پاتریک کوکیرن.....
۱۷۰.....	دو. اغوای دینی، تأمین مادی و عوام فریبی: روایت الکساندر کریکوتوف.....
۱۷۵.....	سه: تأثیر سحر آمیز رسانه در محاسبات جوانان: روایت اکونومیست در مورد اعضای آسیایی داعش.....
۱۸۳.....	چهار: داوطلبین ترکیه ای داعش؛ مردان متأهل، باسواد و متمکن: روایت گونش مراد و صبری چیغچی.....
۱۸۸.....	پنج: عشق و دلدادگی به خلافت: روایت فرینت در نشریه ی دی ولت.....
	شش: همیاری قبائل و ترغیب طائفه ها به همدستی با دولت اسلامی و بیعت با خلیفه. عملیات روانی
۱۹۴.....	شش لایه برای قطعی نمایی پیروزی دنیوی و رستگاری اخروی.....

- هفت: احیای خلافت و عطش برای عزت دینی: روایت گراهام فولر..... ۱۹۶
- هشت: ازدواج جهادی یا جهاد نکاح: روایت مؤسسه‌ی کوئلیوم..... ۱۹۸
- نه: اقناع فرامادی و تأکید بر اعاده‌ی خود واقعی یا خود ابرازی: روایت تیموتی فیلیس..... ۲۰۲
- ده: انگیزه‌های سیاسی در پیوستن به داعش: روایت الجزیره‌ی آمریکا..... ۲۰۵
- جمع‌بندی..... ۲۰۶
- ساختار اداری داعش در سال ۲۰۱۵ (۱۲) والی با ملیت‌های مختلف در ۱۲ ولایت..... ۲۱۰
- ساختار جد - ادای - سیاسی داعش (عید فطر ۱۳۹۵)..... ۲۱۲
- گام دوم: رسار و ساختار سازمانی داعش: تلفیق کار جهادی / نهضتی با بوروکراسی مدرن..... ۲۱۳
- مقدمه..... ۲۱۳
- توقف در چهار سالگی..... ۲۱۶
- حرکت اول: پایه‌گذاری جماعت ترغیب و تهجد..... ۲۲۰
- حرکت دوم: سازمان جهاد در سرزمین "هریز"..... ۲۲۲
- حرکت سوم: ساختار سازمانی "دولت اسلامی عراق"..... ۲۲۵
- حرکت چهارم: ساختار سازمانی دولت اسلامی (خلافت)..... ۲۲۶
- یک: خلافت خلیفه..... ۲۲۷
- دو: مجلس شورا..... ۲۳۱
- سه: شورای حل و عقد..... ۲۳۳
- چهار: شورای شریعت..... ۲۳۴
- پنج: شورای رسانه..... ۲۳۴
- شش: شورای بیت‌المال (امور مالی - اقتصادی داعش)..... ۲۳۸
- هفت: شورای نظامی..... ۲۴۱
- هشت: شورای امنیت..... ۲۴۳

۲۴۵.....	نه. ساختار اداری داعش.....
۲۴۶.....	ده. فرماندهان ارشد داعش در حال حاضر.....
۲۴۷.....	ساختار سازمانی داعش بعد از نبرد فلوچه.....
۲۵۰.....	نتیجه گیری.....
۲۵۳.....	فصل چهارم: رفتار و ساختار سازمانی داعش در سطح سیستمی یا راهبردی کلان.....
۲۶۱.....	مواجهه‌ی سملگریانه‌ی داعش با فروپاشی خلافت عثمانی / عباسی.....
۲۷۴.....	آسیب پذیری‌ها و نقاط قوت خلافت / خلیفه در زمانه و منطقه‌ی ما.....
۲۷۹.....	دو رکن کلیدی در هیأت حاکمه‌ی داعش.....
۲۸۳.....	اهداف سه گانه‌ی اتحاد جبری اعش.....
۲۸۶.....	یک. افسران سابق ارتش عراق و اعضای ارشد حزب بعث.....
۲۸۸.....	دو. شورای عشایر.....
۲۸۸.....	سه. کتائب انقلاب دهه‌ی بیست یا گردان‌های انقلاب دهه‌ی ۱۹۲۰.....
۲۸۸.....	چهار. ارتش اسلامی عراق (جندالاسلام فی العراق).....
۲۸۹.....	پنج. ارتش انصار اهل السنه.....
۲۸۹.....	شش. شورای عالی نظامی انقلابیون عراق.....
۲۸۹.....	هفت. ارتش مجاهدین.....
۲۹۰.....	هشت. مردان طریقت نقشبندیه.....
۲۹۱.....	سه ضعف اساسی رهبران داعش.....
۲۹۲.....	شیعی به نام بهباد.....
۲۹۴.....	سپاه چندملیتی و شهروندان ناراضی.....
۲۹۵.....	معامله با رؤسای قبائل.....
۲۹۷.....	نفی تجربه‌ی بن لادن در مبارزه‌ی نامتقارن.....

فصل پنجم: سخن آخر و نتیجه گیری.....	۲۹۹
تدبیر راهبردی نخست: تلفیق ساز و کار بوروکراتیک با تعهد فعال جهادی.....	۳۰۵
تدبیر راهبردی دوم: جهاد فی سبیل الله.....	۳۰۶
تدبیر راهبردی سوم: مدیریت احتیاج.....	۳۰۷
ابتکار عمل نخست در سطح سیستمی: تمرکز بر بازه‌ای درخشان از تاریخ تمدن اسلامی و تأکید بر احیای آن.....	۳۰۹
ابتکار عمل دوم در سطح سیستمی: احیای مفاهیم اربعه؛ یعنی امت، هجرت، جهاد و زندگی این-جهانی.....	۳۱۱
ابتکار عمل سوم در سطح سیستمی: موعودگرایی ایدئولوژیک و الهیات آخرالزمانی.....	۳۱۲
آسیب‌پذیری‌های استراتژیک داعش در حوزه‌ی رفتار و ساختار سازمانی.....	۳۱۳
منابع و مآخذ.....	۳۱۷